

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อบทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสรุปผล ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 7 ชุด ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 87.02/86.20 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลแสดงความก้าวหน้าทางการเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.7227 หมายความว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 72.27

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และมีความพึงพอใจระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งนี้ ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยมีการมีการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิดในการที่จะใช้สื่อ วัตกรรมการที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผ่านกระบวนการสร้าง ทดลอง และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นำมาใช้อย่าง ถูกต้องเป็นระบบ ก่อนที่จะนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปกระบวนการและประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ เท่ากับ 87.02/86.20 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะว่า

1.1 บทเรียนสำเร็จรูป ที่สร้างขึ้นผู้วิจัย ได้จัดทำอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาหลักการของบทเรียนสำเร็จรูป ศึกษาข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูป (ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. 2546 : 24) ศึกษาขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2543 : 139) ได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบเพื่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (รุจิรั กูสาระ. 2545 : 36 – 38) การวิเคราะห์

เนื้อหา เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ได้ผ่านการตรวจสอบ
แก้ไข ช้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
มีประสิทธิภาพและได้ผ่านการตรวจสอบและประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการ
ทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนที่จะนำไปใช้ทดลองจริง

1.2 บทเรียนสำเร็จรูปทั้ง 7 เล่ม เป็นบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ที่ผู้วิจัย
สร้างและพัฒนาขึ้นตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการสร้างที่สอดคล้องกับหลักการ
แต่ละกรอบจะมีเนื้อหาที่เรียบเรียงไว้ เริ่มจากเนื้อเรื่องและคำถามที่ง่าย ๆ ก่อนแล้วยากขึ้น
ตามลำดับ (อินทรีธา บุญยาทร. 2542 : 115) ทำให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้าง
ขึ้น นับเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกิดจากการนำหลักจิตวิทยามาเป็นพื้นฐานของการเรียน
การสอนที่ว่าด้วยการเสริมแรง (ฮารี พันธมณี. 2546 : 2 – 11) มาประยุกต์ใช้กับบทเรียน
รวมถึงข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูปไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนสามารถ
เรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศักดา ฤทธิธ (2547 : 90 - 94)
ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องคำและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.61/86.90 สอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ ปฎิมา เพ็ชรเพชร (2548 : 75 – 79) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการ
การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบการ์ตูน เรื่อง เครื่องหมาย
วรรคตอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.06/84.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้ง
ไว้ 80/80 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร เวียงวะลัย (2551 : 76 – 79) ได้ศึกษาการ
จัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง พบว่า แผนการจัดการ
การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.24/87.14
ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .7227 หมายความว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียน
สำเร็จรูป เรื่อง คำ มีความรู้ มีทักษะในการใช้คำเพิ่มขึ้นร้อยละ 72.27 เนื่องจากการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่น่าสนใจ

กระตือรือร้น สนุกสนานในการเรียนรู้ สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเอกลักษณ์ของตน ตามสติปัญญา สอดคล้องกับทฤษฎี แจมมณี (2544 : 101) ที่กล่าวว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นบทเรียนที่นำเนื้อหาสาระที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแตกเป็นหน่วยย่อย เพื่อให้ง่ายแก่ผู้เรียนให้การเรียนรู้และนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสนองต่อสิ่งที่เรียน และตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันทีว่าถูกหรือผิด ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้มากน้อยตามความสามารถและสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะบทเรียนจะมีแบบสอบทั้งแบบสอบก่อนเรียนและแบบสอบหลังเรียนไว้พร้อม ซึ่งจะทำให้ได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนทุกขั้นตอนจึงส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร เวียงวะลัย (2551 : 76-79) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ผลการศึกษาพบว่าแผนจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง มีดัชนีประสิทธิผลของแผนจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ มีค่าเท่ากับ 0.7805 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 78.05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูปตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูปผู้เรียนมีความพึงพอใจผู้เรียนสามารถศึกษาได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ได้ตามความต้องการ และเรียนรู้ขั้นตอนทีละน้อย และได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองทุกขั้นตอน สอดคล้องกับทฤษฎี แจมมณี (2544 : 101) ที่กล่าวว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นบทเรียนที่นำเนื้อหาสาระที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแตกเป็นหน่วยย่อย เพื่อให้ง่ายแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ และนำเสนอแก่ผู้เรียนสามารถสนองต่อสิ่งที่เรียน และตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันทีว่าถูกหรือผิด ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้มากน้อยตามความสามารถและสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะบทเรียนจะมีแบบสอบทั้งแบบสอบก่อนเรียนและแบบสอบหลังเรียนไว้พร้อม ซึ่งจะทำให้ได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนทุกขั้นตอน ประกอบเนื้อหาที่มีภาพการ์ตูนประกอบตรงกับความสนใจเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมากกว่าบทเรียน ที่มีเนื้อหาเป็นตัวหนังสือทั้งเล่มเพราะภาพการ์ตูนช่วยกระตุ้นให้อยากเรียน มีความสวยงามของรูปภาพ ช่วยให้ศึกษาได้บ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ

ดั่งที่ ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546 : 22) ได้เสนอข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า ช่วยให้ ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเอง และเรียนไปตามความสามารถของตนเอง สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน เพราะมีการเร้าให้ตอบ โดยที่ตอบผิดก็ไม่มีผู้อื่นเยาะเย้ย เพราะไม่มีใครทราบ และเมื่อมีการตอบผิดแล้วก็สามารถจะแก้ไขความเข้าใจผิดได้ทันที โดยสามารถเรียนบทบาทได้หลายครั้ง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สิริพรรณ ช่วยบุคคา (2547 : 68 – 95) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำสุภาพ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจคะแนนรวมอยู่ในระดับ มาก $\bar{X} = 4.45$ S.D. เท่ากับ 0.59 เพราะการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปทำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บทเรียนสำเร็จรูปแต่ละชุดช่วยให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง สามารถ สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ทุกเวลา และทุกสถานที่ได้ตามความต้องการ นอกจากนี้บทเรียนสำเร็จรูปยังตรงตามความสนใจเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมากกว่าบทเรียนที่มีเนื้อหาเป็นตัวหนังสือทั้งเล่ม เพราะบทเรียนสำเร็จรูปมีการจัดการเรียนการสอนมีขั้นตอนที่สมบูรณ์ คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนี้ถึงความสามารถของนักเรียนแต่ละคน มีการเสริมแรงตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ ด้วยการให้คำชมเชยเมื่อนักเรียนทำคะแนนได้ดี ประกอบกับการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปช่วยให้นักเรียนได้แก้ไขความผิดพลาดในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสร้างความรู้สึกพึงพอใจให้นักเรียนเป็นอย่างมาก ดั่งที่ ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546 : 22) ได้เสนอข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า ช่วยให้ ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเอง และเรียนไปตามความสามารถของตนเอง สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน เพราะมีการเร้าให้ตอบ โดยที่ตอบผิดก็ไม่มีผู้อื่นเยาะเย้ย เพราะไม่มีใครทราบ และเมื่อมีการตอบผิดแล้วก็สามารถจะแก้ไขความเข้าใจผิดได้ทันที โดยสามารถเรียนบทบาทได้หลายครั้ง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร เวียงวงษ์ (2551 : 76 -79) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.02 / 86.20 มีความเหมาะสมที่ครูผู้สอนจะนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการใช้หลักภาษาแก่นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 การนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำ ชี้แจงแนวปฏิบัติแก่นักเรียนให้กระทำตามขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้เรียนต้องอ่านคำแนะนำให้เข้าใจ และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด โดยเน้นในเรื่อง ความซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัยในตนเอง และครูต้องคอยแนะนำอย่างใกล้ชิด การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปติดต่อกันหลาย ๆ ครั้งจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย ดังนั้นครูผู้สอนควรมีวิธีการสอนแบบอื่นๆ สลับกับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1.3 ในการทดลองควรเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่จะได้รับผลประโยชน์จากการทดลองโดยตรง เพราะช่วยให้ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มทดลองอย่างเต็มที่และในช่วงเวลาที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างและพัฒนา บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกับวิธีการสอนวิธีอื่น ๆ เพื่อความแตกต่าง